

com escombrar, fer llits, etc.; i sols 15 o 16 treballaven amb certa regularitat. Tots ells eren retinguts dintre dels corresponents patis, sortint-ne només algú en dies assenyalats i, encara, acompanyats de personal infermer.

Els indicats malalts, dintre del servei de la Masia, hi són ocupats en la proporció ja esmentada, voluntariosament, sense cap pressió que els obli-

pas capaços per a efectuar cap mena de treball que requerís certa continuïtat en l'atenció; les activitats mentals útils del conjunt apareixien com esmortuïdes o com a profundament debilitades, degut precisament a la manca d'aprofitament de les mateixes. Les seves activitats mentals, en el manicomí d'on procedien, es reduïen a traslladar-se del dormitori al menjador, del menjador als patis

Pavelló de la Masia amb el seu jardí

gui a treballar en el conreu de l'horta, cura de l'arbrat i dels jardins, desmunt de terrenys per a la urbanització de la Clínica, arranjament de carreteres i camins, etc.

Per a estimular-los al treball, tota vegada que ja és ben reconegut el benefici que aquest element terapèutic els reporta, són recompensats amb tabac, amb quantitats en metàl·lic, amb sortides, berenars en ple camp, excursions, etc.

Així ells viuen contents, es comporten dòcilment i no senten l'angoixa que els produeix el trobar-se tancats dintre d'un pati mancats de llibertat. Totes les festes van a la missa del poble, els que ho desitgen; i van, també, a les tendes a comprar ço que els plau o el que el seu caprici els dicta.

La immensa majoria d'aquests malalts, quan arribaren al servei de la Masia, degut a l'ociositat a què estaven subjectes, a la índole de llurs trastorns psíquics o a llurs dèficits mentals, no eran

i viceversa, és a dir, en ço que era purament rutinari dintre de la vida manicomial ordinària.

Qualsevol que hagués vist a aquests malalts dintre del Manicomí i els hagi vist després dintre del servei de la Masia, enfeïnats cada un en els seus respectius quefers, movent-se lliurement per tota la gran extensió de terreny, que comprèn el referit servei, i els veïés com van pel poble veí i pels camins dels voltants sense preocupar-se ni tan sols de la seva sortida, abans sempre instada, comprendria perfectament com són sobreres la major part de les precaucions que formulàriament s'estableixen al voltant d'aquests desgraciats malalts, tan bon punt han estat objecte d'un internament legal.

Gràcies a aquest regíme de treball i de llibertat vigilada, característic d'aquest servei de la Masia, acompanyat d'un tractament individual suau i comprensiu, els malalts en ell internats han millorat en forma ben notable, més o menys, segons llurs respectives formes psicopàtiques. Sembla,